

Aftat

Aftat ovat suun limakalvon haavaumia, jotka ovat yleensä kivuliaita ja kutiavia. Aftat eivät ole tarttuvia. Ne paranevat yleensä itsestään noin 7-10 päivässä. Kipua lievittää hyvä suuhygienia.

Aiheuttaja

Tarkkaa syntymekanismia ei tiedetä. Syynä saattaa olla kehon autoimmunireaktio eli elimistön omien solujen hyökkääminen suun pintakudosten soluja vastaan. Kyse voi olla perinnöllisestä alttiudesta. Aftoja voi ilmaantua muutaman viikon välein. Yleensä ne ilmestyvät ensi kerran lapsuusiässä. Suurimmalla osalla vaiva loppuu noin 30 ikävuoteen mennessä.

Seuraavilla tekijöillä on arveltu olevan osuutta aftojen synnyssä:

- raudan tai vitamiinien puute
- ruoansulatuselimistön sairaus, kuten Crohnin tauti haavainen paksusuolentulehdus
- stressi
- keliakia

Esiintymispaikat

Pieniä aftoja tulee posken limakalvoille, kieleen ja suupohjaan ja ovat kooltaan alle 0,5 cm. Voivat esiintyä ryhmissä. Suuret aftat voivat ilmaantua samoihin kohtiin, usein nielurisojen lähelle tai kieleen. Ne voivat olla hyvin kivuliaita. Jos aftamaisia haavoja ilmestyy muualle kehoon, voi kysymyksessä olla laajempi oireyhtymä, joka tulisi selvittää.

Oireet ja hoito

Usein aftan ilmestymistä edeltää kutiava tunne alueella, johon afta 6-24 tunnin kuluessa ilmaantuu. Afta paranee yleensä itsestään 7-10 vuorokaudessa. Suurempien aftojen paraneminen voi kuitenkin viedä jopa 6 viikkoa. Jos afta tai muu suun haavauma ei parane kolmessa viikossa, ota yhteyttä hammaslääkäriin. Hän tarvittaessa ohjaa sinut tarkempiin tutkimuksiin.